

A Fővárosi Ítéltábla a Bartos és Pathy-Nagy Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Pathy-Nagy László pártfogó ügyvéd) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a 224. sz. Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: Kroóné dr. Tóth Annamária ügyvéd) által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. október 18-án kelt 12.P.25.743/2008/26. számú ítélete ellen a felperes részéről 28. és 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő Bartos és Pathy-Nagy Ügyvédi Iroda pártfogó ügyvédi munkadíját teljes egészében, valamint a le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a hatósági eljárás során tett nyilatkozataikkal megsértették emberi méltóságát, jóhírnevét és ezért az I. rendű alperest 1.000.000 forint, a II. rendű alperest pedig 200.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni.

Előadta, hogy az I. rendű alperes a házassági bontóperben, a gyermektartási perben, a házastársi tartási perben, a házassági vagyontársaság megszüntetése iránt folyó perben, továbbá jelen eljárás során is személyiségi jogát sértő kijelentéseket tett.

A II. rendű alperes pedig a Dunakeszi Városi Bíróságon tanúként, valamint a Pest Megyei Bíróságon elmondottakkal sértette személyiségi jogát.

Ezek a nyilatkozatok önbecsülését rontották, a pereskedés lelki terhet jelentett számára, ezért képtelen új komoly párkapcsolatot kialakítani. Ezen túlmenően a

vagyonmegosztási perben az alperesek által előadottak kedvezőtlen színben tüntették fel, illetve befolyásolták nyilatkozataikkal a per kimenetelét.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes hivatkozott arra, hogy kijelentései kizárólag a közöttük folyó vagyonmegosztási per zárt tárgyalótermében hangzottak el. Előadta, az nem bizonyított, hogy a felperesről bárki megtévesztő következtetést vont le az adott nyilatkozatok miatt, mert az elmondottak a kívülág számára nem konkretizálódhattak, a közlésekkel ok-okozati összefüggésben hátrány, negatív visszajelzés a felperest nem érthette, nem bizonyított a nem vagyoni kár bekövetkezte.

A II. rendű alperes előadta, hogy tanúvallomása nem vált ismertté és a bíróság előtt tett nyilatkozata nem akadályozhatta, nem nehezíthette a felperes társadalmi életben való részvételét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes a Dunakeszi Városi Bíróságon 2.P.20.813/2006. ügyszám alatt folyamatban volt házastársi tartási perben 2007. január hó 19. napján kelt beadványában, mely szerint a felperes az I. rendű alperesen „élősködött”, megsértette a felperes emberi méltóságát.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította és kötelezte az I. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 21.000 forint eljárási illetéket.

Kötelezte a felperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 72.000 forint eljárási illetéket és 15 napon belül az I. rendű alperesnek 62.500 forintot, míg a II. rendű alperesnek 12.500 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 76. §-át, a 78. § (1)-(2) bekezdését és a 84. § (1) bekezdését.

Kiemelte, hogy a hírnévrontásnak nem feltétele az értesülés széleskörű terjesztése, elegendő bármilyen gondolat továbbítására alkalmas kifejezőmód és közlés.

Kifejtette, hogy a kialakult bírói gyakorlat alapján a tárgyaláson vagy a periratban tett nyilatkozat, illetve a rendelkezésre álló adatokból levont következtetés akkor sem jogsértő, ha téves, megalapozatlan, a másik félre kedvezőtlen. A becsületet sérti viszont az a nyilatkozat, ha indokolatlanul bántó, megalázó vagy lealacsonyító.

Az alperesek a felperes által sérelmezett nyilatkozatok megtételét nem vitatták, azok valóságtartalmát pedig az elsőfokú bíróság azért nem vizsgálta, mert a periratban és a bírósági tárgyaláson tett nyilatkozat akkor sem sértő, ha téves, illetőleg ha megalapozatlan vagy a másik félre kedvezőtlen. Erre tekintettel kizárólag csak azt vizsgálta, hogy az adott nyilatkozatok indokolatlanul bántó, megalázó vagy lealacsonyító kifejezést tartalmaztak-e. Az a kijelentés, miszerint a felperes élősködik, indokolatlanul bántó hangvételűnek minősül, ezért az emberi méltóság, a becsület megsértésére alkalmas, így emiatt az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogsértést megállapította, míg az ezt meghaladó keresetet mint alaptalant elutasította, mert úgy ítélte meg, hogy a további alperesi nyilatkozatok indokolatlanul sértő, megalázó, lealacsonyító kifejezőmódokat nem tartalmaztak, annak megítélése pedig, hogy ezek valós vagy

valótlan közlések-e, nem tartozik jelen per elbírálási körébe. Nem tartotta indokolatlanul sértőnek a házsártos, terpeszkedő szavakat, az alperesi jelzőket, de a hazugságra vonatkozó nyilatkozatokat sem.

Ezek a kifejezések nem minősülnek sértő, lealacsonyító kifejezőmódoknak még abban az esetben sem, ha valótlanok.

Ezt követően megállapította, hogy az egyetlen jogsértő kijelentés a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét nem alapozza meg. A felperes életkörülményeinek elnehezülése nem az alperesi előadással összefüggésben következett be, ezt az összefüggést a felperes nem igazolta és a perben meghallgatott (tanú1) - nem elfogulatlan tanú - vallomása sem támasztotta alá. A felperesi önbecsülés megromlása és a jogsértő kijelentés közötti összefüggés nem bizonyított, önmagában pedig a házasság megromlása, annak esetleg nem egyező akaratnyilvánítással való felbontása nem alapozza meg a személyiségi jogi védelmet. Ezen indokok alapján az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában a keresetet teljes egészében elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Állította, hogy az I. és II. rendű alperesek nyilatkozataikkal személyhez fűződő jogát megsértették, kérte a jogsértés abbahagyására kötelezésüket és eltiltásukat a további jogsértéstől. Kártérítés iránti igényét oly módon terjesztette elő, hogy az I. rendű alperestől két éven keresztül havi 20.000 forintot, a II. rendű alperestől egy éven át havi 4.000 forintot követelt.

Költségmentesség iránti kérelmet is előterjesztett, melyet fellebbezésében részletesen indokolt.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során többszörös jogsértést követett el, mellőzte a tanúvallomások és a csatolt iratok értékelését és a felek nyilatkozatait sem vette figyelembe.

Állította, hogy az alperesek teljes terjedelmében kimerítették a Ptk. 78. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat, személyiségét, magatartását valótlanul állították be, sértő szavak „kíséretében”. Nem a valóságnak megfelelő módon mutatták be természetét, a vagyonvitában való részvételét, anyagi követelését az ingóságok rendezése körében, a közös gyermekük nevelését, a munkavégzését és a névváltoztatása erkölcsösségét. A nyilatkozatok alapján tehát egyértelműen megállapítható, hogy az alperesek jogsértést valósítottak meg.

Keresetét kiegészítve előadta, hogy az I. rendű alperes további személyek előtt tett nyilatkozataival az évek során folyamatosan jogsértő magatartást tanúsított függetlenül a válástól, a különböző eljárásoktól, a bíraktól, ügyvédektől.

Mindezen hivatkozások, továbbá (tanú2) és (tanú1) tanúvallomásának figyelembe vételét kérte.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat nem értékelte megfelelően, a nyilatkozatokat, dokumentumokat figyelmen kívül hagyta és nem kapott tájékoztatást arról sem, hogy a keresete nem meríti ki a személyiségi jogsérelem teljes egészét.

Közölte, hogy fiának, (tanú1)-nek a meghallgatása nem a megfelelő keretek közt folyt, mert a tanút a bíróság arra nézve is nyilatkoztatta, hogy miért kéri adatai zárt kezelését, kérdést tett fel keresményéről, válaszába többször belevágott, azt nem hagyta befejezni. Nem adott lehetőséget arra, hogy a tanú életvitelének elnehezüléséről nyilatkozzon, arról, hogy ezt miben látja, miben tapasztalja, ezért indítványozta újbóli meghallgatását.

Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság csak az eljárás utolsó negyedében tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségről.

Kérte a folyamatos törvénysértő eljárások miatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését és az eljárás törvényes keretek közt történő újbóli lefolytatását.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A személyhez fűződő jog megsértése miatt előterjesztett kereset és az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés érdeme tekintetében a Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen azt emeli ki, hogy kizárólag az elsőfokú ítélet felperes által kifogásolt része képezheti a jogorvoslati eljárás tárgyát, így a másodfokú bíróság csak e körben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, a fellebbezést.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetésével és az így meghozott döntésével egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

A Ptk. 75. §-a általánosságban védi a személyhez fűződő jogokat, ezért a 84. §-ának rendelkezéseit bármiféle személyhez fűződő jog megsértése esetén lehet alkalmazni, vagyis valamennyi, így a törvényben külön nem nevesített személyiségi jog is polgárjogi védelem alatt áll, azt mindenki köteles tiszteletben tartani. A jogosult a személyiségi jogainak sértetlenségét mindenkivel szemben követelheti és a védelem érdekében a törvény által biztosított valamennyi jogi eszköz igénybe vehető.

A személyiségi jog alanyai nem saját személyes adottságukhoz igazodva, illetve személyiségük értékelésétől függően, hanem a mindenkivel szemben azonosan alkalmazott mérce alapulvételével jogosultak a védelemre.

A másodfokú bíróság kiemeli azt, hogy a Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti az emberi méltóság megsértése is. Az emberi méltóság fogalmát sem az Alkotmány 54. §-a, sem a Ptk. 76. §-a nem határozza meg. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. általános személyiségi jog egyik megfogalmazásának tekinti.

A polgári jog által biztosított személyiségvédelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti az emberi méltóságot, és a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad alapot az emberi méltóság sérelme miatti személyiségi jogvédelemre.

A Ptk. 78. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jóhírnévhez fűződő jogot

különböző magatartások sérthetik. Ez a jogsértés különösen akkor valósul meg, ha valaki más személyt érintő olyan objektíve valótlán tényállítást kifejező közlést tesz, amely alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes által a perben kifogásolt alperesi állítások tekintetében összefoglalóan fejt ki álláspontját a sérelmezett kitételek vonatkozásában.

E körben elsődlegesen arra mutat rá, hogy valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, így a per megindítása önmagában személyiségvédelmi per megindítására nem ad alapot (EBH2002. 624., BH2002. 113., BH2004. 357.). A peres eljárás során tett nyilatkozat miatt csak akkor lehet indokolt a személyiségi jogvédelem, ha a sérelmezett kijelentések nem kapcsolódnak a per tárgyához, azzal összefüggésbe nem hozhatók, illetve ha megfogalmazásukban indokolatlanul bántóak, sértőek, megalázóak.

A keresetben, illetve az ellenkérelmekben megfogalmazott tényállítások, perbeli nyilatkozatok, indítványban foglaltak nem eredményezhetik a jogsértés megállapítását, mert azok megítélése az adott igényérvényesítés körébe tartozó kérdések, és ebből a szempontból annak sincs jelentősége, ha utóbb e tények az adott bizonyítási eljárás tükrében nem minősülnek valótnak, feltéve, hogy durván sértő kifejezést, indokolatlanul lejárató, hitelrontó állításokat nem tartalmaznak.

Mindezen általánosságban kifejtettekre tekintettel a felperes sem kérheti alappal a személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását még akkor sem, ha az alperesek értékítéletével, minősítésével, következtetéseivel, ellenkérelmükben foglaltakkal, illetve perbeli nyilatkozataikkal nem ért egyet. A peres eljárás során tett közlések csak akkor adhatnak alapot a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására, ha azok az ésszerű gondolkodásnak nem megfelelő, önkényes és valótlán értékítéleteket fogalmaznak meg.

A felperes arra alapította igényét, hogy az alperesek által előadottak nem felelnek meg a valóságnak és sértik személyhez fűződő jogát.

A kifogásolt beadványokból, nyilatkozatokból, azok tartalmából azonban megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes a házasság felbontása iránti eljárás során megfogalmazottakkal kapcsolatuk fokozatos megromlását kívánta alátámasztani, illetve arra adott magyarázatot, hogy miért került sor a házasságuk felbontására. Előadta, hogy környezetükben a felperes mindenkivel haragban állt, állandóan veszekedett, szeretetlen és messzemenőig undok magatartást tanúsított, továbbá a békés megegyezésre irányuló szándékát igyekezett megakadályozni. Személyes használatra szolgáló tárgyait, hivatalos papírjait, diplomáját sem volt hajlandó kiadni és mind vele, mind jogi képviselőjével szemben is sértő magatartást tanúsított az egyezségi tárgyalások során.

A II. rendű alperes tanúként arról nyilatkozott, hogy rengeteget dolgozott a fia, az I. rendű alperes, de az otthoni munkákból is ki kellett vennie a részét, a felperes elidegenítette tőle a gyermekét, nem vette figyelembe a munkáját és sokszor elviselhetetlen magatartást tanúsított, utasító hangnemben beszélt az I. rendű alperessel, ami számára felháborító volt.

A Dunakeszi Városi Bíróság előtt folyamatban volt gyermektartás iránti perben az I. rendű alperes ellenkérelmében arról nyilatkozott, hogy a felperes nem mutatott

hajlandóságot a közös ingatlan értékesítésére, „befolyásoló” magatartása miatt nem megfelelő közte és a fia között a viszony, illetve a kapcsolattartás sem megoldott.

Ugyanezen bíróság előtt a házastársi tartás iránti perben a felperes házsártoskodásáról beszélt, arról, hogy állandóan áldozatnak mutatta magát, gyermeküket ellenségévé tette, kihasználta őt és irreális anyagi követeléseai voltak. Sérelmezte, hogy asszonytartást kért ugyan, de mégis az volt az egyik legfontosabb dolga, hogy „megszabaduljon a nevétől”.

A Pest Megyei Bíróság előtt a házastársi vagyonszétválás iránti perben pedig arról számolt be, hogy az összes érték és ingóság az ingatlanban maradt és a felperes mindent kitalált annak érdekében, hogy a ház eladását megghiúsítsa. Bitorolta az ingatlant, rendelkezett felette és lehetségesnek tartotta az I. rendű alperes azt is, hogy azt haszonszerzésre használja.

Jelen eljárás során tett nyilatkozata azt tartalmazta, hogy gyermeke nem volt hajlandó együttműködni vele, márpedig egy gyerek önszántából nem „csinál ilyet”. Azt is elmondta, hogy a felperes nem vonta be a gyermek életébe, nem kérte ki véleményét, csak anyagi követelésekkel lépett fel.

Mindezekből az volt megállapítható, hogy az alperesek az adott bírósági eljárásra vonatkozó, illetve az álláspontjukat alátámasztó körülményekről nyilatkoztak és indokolták az üggyel kapcsolatos véleményüket.

Ennek során a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem használtak olyan indokolatlanul sértő, megalázó, a perek tárgyával össze nem függő kifejezéseket, amelyek megalapoznák a személyhez fűződő jogsértés megállapítását. A megfogalmazásokkal a felperes személyét bántó, lealacsonyító módon nem állították be, nyilatkozataikkal nem lépték túl az adott eljárások kereteit. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság rámutat arra is, hogy a keresetben kifogásolt közlések érdemi elbírálása az adott polgári perben eljáró bíróság feladata volt, azt az adott eljárás bizonyítékainak értékelése során kellett figyelembe venni.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint - visszautalva az elsőfokú bíróság helytálló döntésére és annak indoklására is - az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alperesek a nyilatkozataikban foglalt sérelmezett kifejezésekkel a felperes személyhez fűződő jogát nem sértették meg - a fellebbezéssel érintett körben -, így erre hivatkozással nem volt lehetőség a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a további jogsértés megállapítására.

Az elsőfokú bíróság azonban emberi méltóságot sértőnek ítélte az I. rendű alperes által a Dunakeszi Városi Bíróságon folyamatban volt házastársi tartási perben 2007. január 19-én kelt beadványában tett azon kijelentést, miszerint a felperes élösködött, így a jogsértéssel okozati összefüggésben álló nem vagyoni hátrányt is csak ebben a körben lehetett egyáltalán vizsgálni, a megalapozatlannak ítélt jogsértések vonatkozásában erre jogszabályi lehetőség már nem állt fenn.

E körben a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, a Ptk. 339. §-a és a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése szerint a nem vagyoni kártérítés körében elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett közlés mennyiben befolyásolja az adott személyről kialakult értékítéletét, a személy társadalmi megítélését.

A nem vagyoni kártérítés nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, megállapításához a jogellenes, felróható magatartáson felül szükséges olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel orvosolható és a kettő között okozati összefüggésnek is fenn kell állnia.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a peres eljárás során felmerült bizonyítékok nem támasztják alá azt, hogy a felperesnek a megállapított személyiségi jogsértéssel közvetlen okozati összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett volna. A rendelkezésre álló adatok alapján az a következtetés vonható le, hogy a felperes megítélését az alperesi jogsértés - tekintettel arra is, hogy az egy bírósági iratban jelent meg - negatív módon nem befolyásolhatta, nem érhetette őt olyan hátrány, illetve nem is hivatkozott olyan jogkövetkezményre, ami a személyhez fűződő jogainak megállapított megsértésével ok-okozati összefüggésben állna.

A hátrányt köztudomású tényként sem lehetett figyelembe venni, ezen kívül a felperesnél az alperesi jogsértés nem okozhatott olyan „lelki terhet”, amely miatt indokolt lenne az I. rendű alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezése, figyelemmel arra is, hogy egy olyan bírósági eljárásban hangzott el, amely egyébként is nagy lelki megrázkódtatást okoz az abban részt vevő feleknek, ezért a Fővárosi Ítéltábla az ezt elutasító elsőfokú bírósági határozatot is teljes egészében helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a Pp. 87. §-a, valamint a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint határozott.

Budapest, 2012. január 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő